

Plena Vortaro de Esperanto

A

abako. 1 Supera plata parto de kolona-kapitelo. 2 \triangle Speco de kalkulo, konsistanta ĉefe el buletoj ŝoveblaj sur stangetoj. 3. \triangle Geometria desegno, uzata por anstataŭi kalkulon en la solvo de kelkaj matematikaj problemoj.

***Abato** (K). Estro de monaĥejo titolata abatejo.

Abdiki (tr) 1 Forlasi la reĝecon. 2 Memvole forlasi ian altan oficon aŭ rangon. (Kp. EKSIGI).

abdomeno Parto de la korpo, inter la torako kaj la pelvo, kiu entenas la intestojn.

***Abelo.** Insekto el fam. de himenopteroj, kiu produktas mielon (*apis*). ~ **ujo.** Korbo aŭ kesteto por loĝigi ~ojn : en ~ujon ne blovuZ (ne incitu koleremulon). ~ **ejo.** Loko, kie ~bredisto aranĝis ~ujojn.

aberracioZ. 1 Diferenco inter la ŝajna kaj vera situo de astro. 2 (Opt) Disperso de la lumradioj, kiu kontraŭstaras la formigon de preciza bildo.

***Abio.** Arbo konifera (*abies*). Kp PICEO, PINO, LARIKO, CEDRO.

Abismo. 1 Profundegaĵo : la ŝipo, renkontinte glacilavolegon, en~iĝis. 2 (f) Plena, ĝisfunda ruiniĝo : miaj esperoj forfalis en la ~onZ. 3 (f) Plena, esenca neakordigebla malsameco : estas ~o inter ambaŭ opinioj ; fremda animo estas ~o sen limoZ. Kp FAŬKO, FUNDO, MARO, SENFENDAĴO, GLUTEJO.

AbiturientoZ. Mezgrada diplomito, kiu finis la gimnazian kursaron, sukcese plenuminte la koncernan ekzamenon : havi sian ~an diplomon. Kp BAKALAURO.

***Ablativo.** Kazo de deklinacio en hindeŭropaj lingvoj, esprimanta propre la deirpunkton.

Abnegacio. Volonta forgeso pri sia propra utilo aŭ bono. Kp REZIGNO, SINDONEMO, SINOZERO.

aboco. 1 Alfabeto. 2 Alfabetumo. 3 (f) Elementa instruo pri iu scio : ~o de fiziko, de sennaciismo.

Abol(ici)li (tr). Definitive nuligi leĝon aŭ forigi kutimon : sklaveco estis ~ita en Usono nur en 1865.

***Abomeni** (tr). Malamegi pro fizike naŭzaj aŭ morale malplaĉegaj ecoj : ~i odoron, la ostrojn, la mensogon, la militon ; ~i trinki akvonZ ; ni deziras forigi de ni tion, kion ni ~as ; senti~on al, antaŭ, kontraŭ iu, io. ~aZ, ~indaZ. Kaŭzanta ~on, malloga : ~aodoroB, vizaĝoB, agoB ; ~inda homo ; vi ~indigis vian beleconZ ; sin fordoni al la fiaĵoj kaj ~indaĵoj de sia koroZ. Kp ANTIPATIO.

***Aboni** (tr). Kontrakti por ricevi, antaŭe paginte, dum difinita tempo, gazeton aŭ ian ajn komercaĵon : mi de du jaroj ~as la revuon ; ~igu al mi logion en la Operejo ; la revuo havas multajn ~intojn. ~o. 1 Tiucela kontrakto : la prezo de la ~o estas mallekosta. 2 Daŭro de tiu kontrakto : via ~o finiĝas en majo.

Abortli (ntr). 1 Naski antaŭtempe nevivpovan idon. 2 (f) Halti en sia malvolvo, senrezultatigi, fiaski : la senprudenta entrepreno ~is. ~lgi. 1 Kaŭzi ~on. 2 (f) Haltigi la malvolvon, sukceson de io, senrezultatigi, fiaskigi. ~ulo. Nevivpova ido.